

УДК 373.5.042:159.9

Н. М. Казмірчук,
методист відділу практичної психології та соціальної роботи ВППО

Про організацію та проведення Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі»

Висвітлено нормативно-правове підґрунтя, мету, завдання, особливості організації та проведення II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів у Волинській області. Здійснено аналіз та систематизацію результатів конкурсу.

Ключові слова: конкурс, фахівці психологічної служби, фахова майстерність.

Kazmirchuk N. M. On the Organization and Holding of the All-Ukrainian Competition of Author's Programs of Practical Psychologists and Social Educators „New Technologies in the New School”.

The article highlights the legal basis, purpose, and objectives, features of the organization and conduct of the second (regional) stage of the All-Ukrainian competition of author's programs of

practical psychologists and social educators in Volyn region. The results of the competition are analyzed and systematized.

Keywords: competition, specialists of psychological service, professional skills.

У системі освіти України відповідно до статті 76 Закону «Про освіту» діє психологічна служба, що забезпечує своєчасне і систематичне вивчення психофізичного розвитку здобувачів освіти, мотивів їх поведінки і діяльності з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, гендерних та інших індивідуальних особливостей, сприяє створенню умов для виконання освітніх і виховних завдань закладів освіти, соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, охорони психічного здоров'я, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти [2].

Сучасні тенденції розвитку галузі формують загальне спрямування діяльності психологічної служби у системі освіти України.

Концепція «Нова українська школа» передбачає: перезавантаження вітчизняної освіти з оновленням алгоритму професійної діяльності та переглядом методології роботи з учнями, батьками і педагогами; зміну акцентів і пріоритетів із процесу на результат

з використанням ефективних методів практичної психології та соціальної роботи.

Саме психологічна служба покликана навчити, як жити в злагоді з самим собою та з іншими і як вступати в стосунки зі світом, щоб життя приносило задоволення. Першочерговим завданням працівників психологічної служби є пошук дієвих засобів і методів профілактичної, корекційної, просвітницької та розвиткової діяльності. Тому з 2018/2019 н. р. запроваджено Всеукраїнський конкурс авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів.

Він проводиться відповідно до Положення про Всеукраїнський конкурс авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 31 травня 2018 року № 555.

Конкурс проводиться щорічно на засадах відкритості, прозорості та гласності за однією номінацією, визначеною організатором, у три етапи окремо для практичних психологів та соціальних педагогів:

Методичні публікації

I етап – районний (міський) – до грудня поточного року;

II етап – обласний, Київський та Севастопольський міські – до лютого наступного року;

III етап – фінальний – до травня наступного року.

Конкурс проводиться у трьох номінаціях.

1. Профілактичні програми – програми, спрямовані на профілактику труднощів у навчанні, вихованні та соціалізації, відхилень у розвитку і поведінці.

2. Корекційно-розвиткові програми – програми, спрямовані на запобігання та корегування проблем, труднощів, подолання шкідливих звичок, негативних емоційних станів, усунення відхилень у психофізичному та інтелектуальному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки, адаптацію до умов навчання і життєдіяльності тощо.

3. Розвивальні програми – програми, спрямовані на розкриття інтелектуально-особистісного потенціалу учасників освітнього процесу, формування та розвиток їх соціально-психологічних компетентностей, формування готовності до самореалізації.

4. Просвітницькі програми – програми, спрямовані на формування психологічних знань, підвищення рівня психологічної культури і психологічної компетентності учасників освітнього процесу [1].

Метою конкурсу є виявлення та поширення кращого досвіду, оптимізація інноваційної діяльності працівників психологічної служби, підвищення професійної компетентності, якості програм, реалізації творчого потенціалу, престижності професії практичних психологів та соціальних педагогів.

Завданнями конкурсу є:

- створення освітнього простору, який об'єднує працівників психологічної служби для акумуляції сучасних інноваційних педагогічних технологій, обміну досвідом;

- пошук та підтримка творчих працівників психологічної служби, сприяння впровадженню їх методичних інновацій;

- удосконалення фахової майстерності, стимулювання творчого самовдосконалення;

- узагальнення досвіду практичних психологів та соціальних педагогів закладів освіти щодо розробки та реалізації авторських програм;

- оновлення та поповнення інформаційної бази професійного інструментарію фахівців психологічної служби у системі освіти України [1].

Критерії, за якими оцінюються авторські програми: актуальність; відповідність меті та завданням; відповідність змісту програми віковим особливостям; технологічність і комплексність вирішення завдань програми; наукове та методичне обґрунтування методів, методик, технологій; опис вимог до спеціаліста, який впроваджує програму; перелік навчальних та методичних матеріалів, необхідних для реалізації програми; опис вимог до матеріально-технічного оснащення закладу для реалізації програми; опис строків і послідовності етапів реалізації програми; конкретність формування запланованих результатів; опис проведення апробації; грамотність і естетичність оформлення; коректність використання професійної термінології; дотримання технічних вимог щодо оформлення [1].

Зупинимося на аналізі робіт переможців за період з 2018 по 2023 роки.

У 2018/2019 н. р. конкурс проводився вперше у номінації «Профілактичні програми». На розгляд журі було подано 13 робіт з таких громад: Володимир-Волинської, Ковельської, Любешівської, Нововолинської, Ратнівської, активно долучилася професійна спільнота м. Луцька (п'ять робіт). Тематика програм, які надсилали учасники на конкурс, різна: «Запобігання виникненню стресу в ранньому підлітковому віці», «Профілактика агресивної поведінки підлітків», «Вчимося жити в соціумі», «Вчимося керувати собою». Перше місце на обласному етапі зайняла Матвіюк Н. В., практичний психолог ЛНВК «ЗОШ I–II ст. – технологічний ліцей – № 24» м. Луцьк з авторською програмою «Профілактика агресивної поведінки підлітків».

У 2019/2020 н. р. конкурс проводився в номінації «Корекційно-розвиткові програми». На розгляд журі було подано 12 авторських програм практичних психологів і п'ять авторських програм соціальних педагогів з таких територіальних громад: Володимир-Волинської (три роботи), Камінь-Каширської, Маневської (три роботи), Любешівської, Нововолинської, Ратнівської, Турійської. Активно долучилася професійна спільнота Луцька (чотири роботи). Багато уваги фахівцями психологічної служби було приділено корекції агресивної поведінки, проблемі девіантної поведінки та шляхів її подолання, розвитку емоційно-вольової сфери підлітків.

За підсумками II обласного етапу конкурсу серед практичних психологів I місце зайняла Дігалевич А. С., практичний психолог КЗ «ЗДО № 38 комбінованого типу Луцької міської ради». Серед соціальних педагогів I місце зайняв авторський колектив:

Кубай А. О., соціальний педагог, Горніч Л. І., практичний психолог КЗ «Луцька загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 23 Луцької міської ради Волинської області» з програмою «Емоцій дивовижний світ». Ця програма зайняла І місце і на ІІІ (фінальному) етапі Всеукраїнського конкурсу.

У 2020/2021 н. р. конкурс проводився в номінації «Розвивальні програми». На розгляд журі було подано 10 авторських програм практичних психологів. Як завжди, активно заявили про себе лучани (чотири роботи) та такі територіальні громади: Володимир-Волинська (три), Любешівська, Ковельська і Маневичська. Цього разу багато уваги фахівцями психологічної служби приділено розвиткові емоційного інтелекту та комунікативних навичок толерантної поведінки.

За підсумками ІІ (обласного) етапу конкурсу серед практичних психологів І місце зайняв авторський колектив: Мітлош А. В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології ВНУ ім. Лесі Українки, Романенко О. К., практичний психолог КЗ «Луцька гімназія № 18 Луцької міської ради» з програмою «Ми – толерантні».

Наступного, 2021/2022 н. р. конкурс проводився у номінації «Просвітницькі програми». На розгляд журі було подано п'ять авторських програм фахівців психологічної служби. Як завжди, активно долучилися до конкурсу колеги з міст Луцьк та Ковель. Багато уваги фахівцями психологічної служби було приділено профілактиці стресових навантажень.

За підсумками ІІ (обласного) етапу конкурсу серед практичних психологів І місце зайняла Старушич Р. С., практичний психолог ліцею № 3 ім. Лесі Українки м. Ковеля з програмою «Скажемо стресу: Ні!». У номінації «Соціальні педагоги» І місце зайняла Коцюбчик О. М., соціальний педагог ліцею № 3 ім. Лесі Українки м. Ковеля з програмою «Ознайомлений – означає захищений».

У 2022/2023 н. р. конкурс проводився в номінації «Профілактичні програми». Оргкомітет в установленні термін прийняв і зареєстрував п'ять авторських програм практичних психологів і дві авторські програми соціальних педагогів з таких територіальних

громад: Ковельської, Колківської, Любешівської. Багато уваги фахівцями психологічної служби було приділено збереженню психічного здоров'я дітей у стресових умовах, розвитку когнітивної та емоційно-вольової сфери підлітків.

За підсумками ІІ (обласного) етапу конкурсу серед практичних психологів І місце зайняв авторський колектив практичних психологів: Стасюк Г. Є. (КЗЗСО «Рожищенський ліцей № 1» Луцького району), Вербицька М. В., (КЗЗСО «Рожищенський ліцей № 3» Луцького району), Дацюк Л. В. (КЗЗСО «Рожищенський ліцей № 4» Луцького району) з програмою «Технології стабілізації емоційних станів підлітків». У номінації «Соціальні педагоги» І місце зайняла Шпанчук Н. В., соціальний педагог ЗЗСО «Березичівський ліцей» Любешівської селищної ради з програмою «Моя суперсила – безпека в інтернеті».

Підводячи підсумки конкурсу за 5 років, зауважимо високу активність психологів ЗССО та ЗДО, соціальних педагогів в ознайомленні зі своїми авторськими напрацюваннями. Усі матеріали, подані на розгляд журі, відповідали вимогам та критеріям оцінки щодо заявлених номінацій, були актуальними з урахуванням інноваційних підходів у реалізації профілактичних, просвітницьких, розвивальних, корекційно-розвиткових програм з дітьми та поєднували теоретичні знання із практичним досвідом. Більшість із них оперативно реагували на запити сьогодення: локдаун у часи квіду й початку активних воєнних дій в Україні. Саме в ці критичні періоди соціально-психологічна підтримка всіх учасників освітнього процесу є надважливою. І можливість систематизувати, осмислити власний професійний досвід, презентувати його на рівні області, країни, ознайомитися з доробками колег з усіх регіонів України (роботи переможців є у вільному доступі на сайті МОН освіти і науки в рекомендаціях щодо психологічного супроводу освітнього процесу в умовах війни) – це ще один акт єднання психологічної професійної спільноти заради перемоги і подолання негативних наслідків війни, сприяння психічному здоров'ю нації та психосоціальної підтримці населення.

Література

1. Положення про Всеукраїнський конкурс авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі». URL: https://drive.google.com/file/d/1t1b86AgtK2zOFN4mBUqTRtjOvPyM_Bnr/view
2. Положення про психологічну службу в системі освіти України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18>
3. Лист МОН від 21.08.2023 року № 1/12492-23 «Про пріоритетні напрямки роботи психологічної служби у системі освіти у 2023/2024 навчальному році. URL: https://vinps.vn.ua/wp-content/uploads/2023/09/Рекомендації_для_психологів_2023-1.pdf